

ใบความรู้ วิชา การส่งและจ่ายไฟฟ้า

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตและส่งจ่ายกำลังไฟฟ้า

1. ประวัติกิจการไฟฟ้าและส่งจ่ายกำลังไฟฟ้า

เรลิส แห่งมิลเลตัส นักปราชญ์ชาวกรีก ได้ค้นพบวิธีทำให้เกิดไฟฟ้าสถิตโดยบังเอิญ เมื่อเกิดพายุทศกราช ประมาณ 60 ปี

ปี พ.ศ. 2374 ไมเคิล ฟาราเดย์ (Michael Faraday) นักเคมีและฟิสิกส์ของอังกฤษ ได้คิดค้น และประดิษฐ์เครื่องกำเนิดไฟฟ้าและมอเตอร์ไฟฟ้า จากหลักการของการเหนี่ยวนำไฟฟ้า นครนิวยอร์ก ได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งถือได้ว่ามีระบบการส่งจ่ายไฟฟ้าเป็นครั้งแรก

ประวัติการไฟฟ้าในประเทศไทย

กิจการไฟฟ้าของประเทศไทยมีการดำเนินงานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ปี พ.ศ. 2427 หมื่น ไวยนารถ ต่อมาเมื่อบรรดาศักดิ์เป็นกรมพล เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี เป็นผู้กราบบังคมทูลพระกรุณานำอุปกรณ์ไฟฟ้าไปติดตั้งพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทและท้องพระโรง จนในวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2427 ก็ได้เดินเครื่องจ่ายไฟฟ้าเข้าสู่พระบรมมหาราชวัง

2. องค์กรหลักในระบบการผลิตและส่งจ่ายกำลังไฟฟ้าของประเทศไทย

1. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) (Generating Authority of Thailand, EGAT) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดหาพลังงานไฟฟ้าแก่ประชาชน โดยผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ให้แก่การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และผู้ใช้พลังงานไฟฟ้ารายอื่นตามที่กฎหมาย กำหนด มีสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ที่ริมฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา แขวงสะพานพระราม 6 และ 7 อ.บางกรวย จ.นนทบุรี และมีการจัดองค์การในรูปรัฐวิสาหกิจ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

2. การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) (Metropolitan Electricity Authority, MEA) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดหา จัดจำหน่ายไฟฟ้าในเขตพื้นที่ 3 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ นนทบุรี และสมุทรปราการ การไฟฟ้านครหลวงซื้อไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ระดับ แรงดัน 69, 115, 230 Kv มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ ซอยชิดลม ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ มีการจัดองค์การในรูปรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงมหาดไทย

3. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) (Provided Electricity Authority, PEA) มีอำนาจหน้าที่ จัดหาและจำหน่ายไฟฟ้าในเขตท้องที่ภูมิภาคของประเทศ โดยมีกำลังการผลิตตั้งแต่ 25 – 1250 KW มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ ถนนงามวงศ์วาน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ และมีการจัดองค์การในรูป รัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงมหาดไทย

2. ระบบไฟฟ้ากำลัง (Electrical Power System)

ระบบไฟฟ้ากำลัง หมายถึง ระบบการผลิตไฟฟ้า การส่งกำลังไฟฟ้า และการจำหน่ายกำลังไฟฟ้า การศึกษาระบบไฟฟ้ากำลังจะรวมถึงการทำงานของระบบกำลัง อุปกรณ์ และการควบคุมระบบ

2.1 ระบบการผลิตไฟฟ้า

การผลิตไฟฟ้าเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้ไฟฟ้าของประชาชนนั้น ได้อาศัยโรงไฟฟ้าที่เป็นส่วนสำคัญที่สุดในระบบไฟฟ้ากำลัง โรงไฟฟ้าประกอบด้วย

- ก. ส่วนที่ผลิตกระแสไฟฟ้า
- ข. ส่วนลานไถไฟฟ้า
- ค. ส่วนป้องกันการเดินเครื่องและการควบคุมไฟฟ้า

2.2 ระบบการส่งกำลังไฟฟ้า

ทำหน้าที่ส่งพลังงานไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าไปยังสถานีไฟฟ้าย่อย

- สายส่งเหนือศีรษะ (Overhead Line System)
- สายส่งระบบฝังใต้ดิน (Underground cable System)

ระบบส่งกำลังไฟฟ้ามีระดับแรงดันไฟฟ้า 3 ระดับ คือ

1. ไฟฟ้าแรงสูง (high Voltage, HV) มีแรงดันไม่เกิน 230 kV
2. ไฟฟ้าแรงสูงเอกซ์ตรา (Extra high Voltage, EHV) มีแรงดันตั้งแต่ 230 ถึง 1,000 KV
3. ไฟฟ้าแรงสูงอัลตรา (Ultra high Voltage ; UHV) มีระดับตั้งแต่ 1,000 KV ขึ้นไป

การส่งกำลังไฟฟ้ามีจุดมุ่งหมายหลัก ๆ ดังนี้

1. เพื่อส่งผ่านพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งผลิตไฟฟ้าไปยังผู้ใช้
2. เพื่อส่งพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งผลิตต่าง ๆ ไปยังจุดศูนย์กลางการจ่ายโหลด

(Load Center)

3. เพื่อเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าจากระบบหนึ่งเข้ากับอีกระบบหนึ่ง (Tie Line)

2.3 ระบบการจำหน่ายกำลังไฟฟ้า

ระบบการจำหน่ายกำลังไฟฟ้าก็เป็นส่วนหนึ่งในระบบไฟฟ้ากำลัง ซึ่งระบบนี้จะมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้านครหลวงทำหน้าที่จำหน่ายกำลังไฟฟ้าให้ผู้ใช้โดยตรง